

Akademia Muzyczna im. K.Szymanowskiego
w Katowicach
wydział Wokalno-Instrumentalny

mgr Martyna Pastuszka

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Analiza formalna, stylistyczna i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogle (...- ca. 1750)

Praca wykonana pod kierunkiem: prof. dr hab. Marka Toporowskiego

Słowa kluczowe: Johann Friedrich Schreyfogle, koncerty skrzypcowe, sonaty na skrzypce i basso continuo, wirtuozowski styl włoski, dwór drezdeński

Podstawowym celem pracy jest przybliżenie twórczości Johanna Friedricha Schreyfogle oraz nakreślenie kontekstu w jakim kompozytor żył i tworzył. Rozpatrywane są trzy główne zagadnienia związane z jego twórczością:

1. autorstwo sonat i koncertów wraz z analizą formalną i idiomatyczną,
2. chronologia powstania sonat i koncertów,
3. możliwości interpretacyjne twórczości Schreyfogle w porównaniu z twórczością innych kompozytorów.

Dysertacja składa się ze wstępu, pięciu rozdziałów, zakończenia oraz apendyksu.

Rozdział pierwszy opisuje fascynacje i tendencje rozwoju życia muzycznego w Dreźnie w XVII i XVIII w. Zostaje przybliżona postać kopisty utworów Schreyfogle – Johanna Geoga Pisendela wraz z przykładami jego różnorodnego charakteru pisma.

Rozdział drugi rozpatruje kwestie autorstwa sonat i koncertów. Spośród pięciu sonat, które klasyfikuję jako twórczość Schreyfogle, tylko dwie posiadają potwierdzone autorstwo. Trzy sonaty skatalogowane są jako dzieła anonimowe. W rozdziale drugim przedstawione są argumenty za autorstwem Schreyfogle zarówno w odniesieniu do sonat, jak i Koncertu c-moll, co do autorstwa

którego, także istnieją wątpliwości. Podejmuję próbę dookreślenia funkcji i roli jaką pełnił Pisendel w kontekście kopiowania twórczości Schreyfogle. Pada tu teza, o nadzorze pedagogicznym jaki pełnić mógł Pisendel.

Rozdział trzeci to deskryptywna analiza sonat na skrzypce i basso continuo. Przybliżone są zarówno aspekty budowy formalnej jak i elementy stylu. Sonaty zestawione są według kolejności, która odpowiada najprawdopodobniej czasowi ich powstania. Materiał podstawowy zostaje często porównywany z kompozycjami twórców włoskich, na których się wzorował. Sonaty na skrzypce i b.c Johanna Friedricha Schreyfogle znajdują się na płycie (AUDIO) załączonej do niniejszej pracy.

W czwartym rozdziale analizie formalnej i stylistycznej a także idiomatycznej poddane są koncerty skrzypcowe. Deskryptywna analiza jest poprzedzona przytoczeniem tekstów źródłowych, zawierających wskazówki dotyczące sztuki komponowania koncertów na instrument solowy z towarzyszeniem orkiestry. Koncerty zostały zarejestrowane w roku 2015 i można ich posłuchać na płycie dołączonej do pracy.

Piąty rozdział jest szczegółowym opisem płyty- dzieła artystycznego w rozumieniu procedury przewodu doktorskiego. Uwaga została zwrócona na źródła inspiracji dla dwóch, wyjątkowych pod względem stylu i koncepcji kompozycji: Sonaty IV g- moll anonimowego twórcy – być może J.F.Schreyfogle oraz Koncertu skrzypcowego c-moll. Za pomocą przytoczonych tekstów źródłowych, precyzuję narzędzia włoskiego stylu wirtuozowskiego *stravaganza*. Utwory Schrefogle są konfrontowane z kompozycjami na których, jak podejrzewam, się wzorował. Wniosek końcowy obejmuje sklasyfikowanie dojrzałej twórczości Schreyfogle do kompozycji w stylu niemieckim- uniwersalnym a samą osobę kompozytora do grupy twórców stwarzających warunki rozwoju nowej koncepcji – kompozycja jako unikatowe dzieło artystyczne.

Apendyks zawiera: dwie płyty z twórczością J.F.Schreyfogle zarejestrowane w latach 2013 i 2015, edycję sonat na skrzypce solo i basso conitnuo J.F.Schreyfogle oraz edycję nutową koncertów na skrzypce solo, smyczki i basso continuo.

Mahr Patrick

dr hab. Teresa Kamińska
Akademia Muzyczna w Krakowie
Wydział Instrumentalny
kom. +48 601 549 680
terkaminska@poczta.onet.pl

Warszawa, 18 maja 2017

**Rada Wydziału Wokalno-Instrumentalnego
Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach**

RECENZJA

pracy doktorskiej mgr Martyny Pastuszki,
przygotowanej pod opieką profesora doktora habilitowanego
Marka Toporowskiego, zatytułowanej: *Analiza formalna, stylistyczna
i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogla (...-ca.1750)*.

Sylwetka Kandydatki

Pani Martyna Pastuszka jest absolwentką Akademii Muzycznej w Katowicach w klasie skrzypiec prof. Rolanda Orlika (dyplom w roku 2004). Już w czasie studiów jej uwaga kierowała się w stronę stylowego wykonawstwa muzyki baroku. W chwili obecnej należy do doświadczonych, specjalizujących się w wykonawstwie historycznym muzyków. Od lat prowadzi aktywną działalność koncertową. Ma na swym koncie regularną współpracę ze znaczącymi zespołami wykonującymi tzw. muzykę dawną na instrumentach z epoki, m. in. *Le Parlement du Musique, Capella Cracoviensis, Collegium Marianum, Arte dei Suonatori*. Artystka posiada bogaty dorobek fonograficzny – głównie jako kameralistka lub muzyk orkiestrowy. W roku 2014 ukazał się jej solowy album zawierający kompozycje na skrzypce z towarzyszeniem wioli da gamba i klawesynu: „Muzyka w Dreźnie za panowania Augusta II Mocnego”. W roku 2012 pani Martyna Pastuszka założyła własny zespół {oh!} Orkiestra Historyczna, który z roku staje się coraz bardziej widoczny na polskiej i europejskiej scenie koncertowej. Od roku 2007 jest także pracownikiem naukowo-dydaktycznym katowickiej Akademii Muzycznej.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska pani mgr Martyny Pastuszki składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz jego opisu, stanowiących łącznie pracę pod tytułem: *Analiza formalna, stylistyczna i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogla (...-ca.1750)*.

Dzieło artystyczne obejmuje następujące kompozycje:

Gasparo Visconti – Sonata op. 1 nr 7

Johann Friedrich Schreyfogel – Koncert skrzypcowy c-moll

Tomaso Albinoni – II Sonata e-moll T. So 27

[Johann Friedrich Schreyfogel] – IV Sonata g-moll.

Utwory te zostały zarejestrowane w marcu 2017 r. w *Fortepianarium* w Zabrze.

Doktorantce towarzyszy na klawesynie Marcin Świątkiewicz. Partię 2 skrzypiec w sonacie Viscontiego wykonuje Adam Pastuszka. Skład zespołu akompaniującego w koncercie Schreyfogla to : Adam Pastuszka i Violetta Szopa-Tomczyk – skrzypce, Dymitr Olszewski – altówka, Bartosz Kokosza – wiolonczela i Marcin Świątkiewicz – klawesyn.

Do pracy dołączone zostało nagranie pochodzące z lat 2013-2015, obejmujące całość znanej w chwili obecnej twórczości Schreyfogla – w tym kompozycje o nieustalonym autorstwie, a wykazujące w opinii Doktorantki cechy stylu tego związanego z Dreznem skrzypka-kompozytora (w sumie osiem utworów). Dzięki temu powstała możliwość zapoznania się z całością twórczości Schreyfogla oraz porównania wcześniejszych i późniejszych interpretacji Sonaty g-moll oraz Koncertu c-moll przez pryzmat alternatywnych decyzji wykonawczych, wynikających czy to z innej perspektywy, czy też procesu „dojrzewania” i zrozumienia intencji kompozytora. Nie bez znaczenia są też kwestie związane z obsadą, a także przestrzenią akustyczną.

Grę pani Pastuszki cechuje bardzo wysoki poziom artystyczny oraz silny rys osobowościowy. Mamy do czynienia z wykonawstwem świetnym pod względem warsztatowym: z dbałością o jakość dźwięku, precyzją intonacyjną, zróżnicowaniem artykulacyjnym i dynamicznym. Obcujemy z grą barwną, emocjonalną i pełną kontrastów. Uwagę zwraca rodzaj narracji: znakomite operowanie czasem, dobór temp, zastosowanie *tempo rubato* oraz nacisk położony na znalezienie właściwego afektu. Możliwości wyrazowe skrzypiec wykorzystane są w całości – uderza swoboda i wyrazistość we fragmentach o typowym wirtuozowskim idiomie skrzypcowym. Z drugiej strony – we fragmentach *Adagio* słyszymy grę finezyjną, bogatą w ornamenty, bardzo wokalną. Są to te elementy wykonawstwa, których znaczenie eksponował Francesco Geminiani w *The Art of Playing on the Violin*: "Intencją muzyki jest nie tylko to, by zadowalać ucho, lecz także wyrażać odczucia, pobudzać wyobraźnię, działać na umysł i rządzić namiętnościami. Sztuka gry na skrzypcach polega na przekazaniu temu instrumentowi brzmienia, które będzie niejako konkurowało z najdoskonalszym ludzkim głosem oraz na wykonywaniu każdego utworu z precyzją, poprawnością i subtelnością wyrazu, stosownie do prawdziwej intencji muzyki".

Świadomość znaczenia czynnika wyrazowego uwidoczniła jest także w części opisowej pracy – jej fragmenty koncentrujące się na kwestiach interpretacyjnych, obfitują w subiektywne skojarzenia i podkreślają znaczenie wpływu osobistego stosunku wykonawcy do wykonywanych kompozycji. Pełen zaangażowania język jakim operuje Doktorantka znakomicie odzwierciedla jej interesującą osobowość.

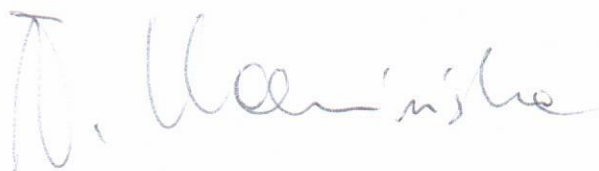
Opis dzieła artystycznego składa się z pięciu rozdziałów: w rodz. I omówiono życie muzyczne w Dreźnie w 1 poł. XVIII w., w rodz. II natomiast poruszone zostały kwestie związane z autorstwem sonat i koncertów skrzypcowych Schreyfogla. Doktorantka obrała za cel „przedstawienie postaci J. F. Schreyfogla, poprzez pochylenie się nad specyfiką jego twórczości” oraz „zdefiniowanie [jej] stylu”. Tu Doktorantka stawia hipotezy dotyczące atrybucji sonat 2-3-4 pochodzących ze zbioru 5 sonat o numerze katalogowym D-D1 mus.

1-R-70, skopiowanych przez Johanna Georga Pisendla oraz Koncertu c-moll, a także ich chronologii oraz przeznaczenia (np. dydaktyka czy doskonalenie warsztatu kompozytorskiego). Przedmiotem rozważań czyni też interesujące skądinąd zagadnienie relacji Pisendel-Schreyfogel (mistrz/uczeń, kopista/kompozytor). Doceniając wysiłek Doktorantki próbującej udowodnić postawione tezy, rezygnuję z ustosunkowania się do nich – nie są bowiem związane bezpośrednio ze specjalnością wykonawczą, jaką jest instrumentalistyka i nie podlegają w związku z tym ocenie.

Trzon części opisowej stanowią rozdziały III i IV, stanowiące szczegółową analizę formy i stylu, a także w istotny sposób odnoszące się do zagadnień interpretacyjnych i wykonawczych omawianych kompozycji. W rozdz. V opisane zostały sonaty Gasparo Viscontiego i Tomaso Albiniego, mogące zdaniem Doktorantki inspirować Schreyfoga oraz wpływać na rozwój jego osobowości artystycznej, a z pewnością wykazujące wiele analogii z jego twórczością. Dzięki temu zestawieniu uzyskano pogłębione ujęcie zagadnień związanych z możliwościami interpretacyjnymi twórczości Schreyfoga.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z przedłożoną pracą doktorską stwierdzam, że pani mgr Martyna Pastuszka zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu artystycznego. Zarówno dzieło artystyczne jak i jego opis świadczą o jej obszernej wiedzy w zakresie poruszanych zagadnień oraz dowodzą jej zdolności do prowadzenia twórczej, samodzielnej pracy naukowej i artystycznej. Tym samym praca spełnia wymogi ustawowe. Przedłożoną pracę doktorską przyjmuję.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "J. Kacinski". The signature is written in a cursive style with a large initial "J" and a long horizontal stroke.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Martyny Pastuszki

dr hab. Maria Banaszekiewicz- Bryła, prof.AM

Akademia Muzyczna im.I.J.Paderewskiego w Poznaniu

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina: instrumentalistyka

60-178 Poznań, ul.Oskierki 2

Tel. 503 775 605

e-mail:mb.bryla@gmail.com

Poznań, dnia 30 kwietnia 2017 r.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach z dnia 29 czerwca 2015 roku w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego dla mgr Martyny Pastuszki w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Temat pracy doktorskiej: „ **Analiza stylistyczna, formalna i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogle (...-c.a. 1750) ”**

Zlecaniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach, Wydział Wokalno-Instrumentalny.
Dokumentacja nadesłana w związku z przewodem doktorskim Pani Martyny Pastuszki zawiera:

1. Sygnowane datą 29 marca 2017 roku pismo Dziekana Wydziału Wokalno-Instrumentalnego, prof.zw. dr hab. Feliksa Widery z dołączonymi kserokopiami uchwał i protokołów z posiedzeń Rady Wydziału w dniach 29 czerwca 2015 roku (uchwały w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora) i 2 marca 2017 roku (w sprawie wyznaczenia recenzentów), a także listy obecności członków Rady Wydziału Instrumentalnego i minimum kadrowego.
2. 1 egzemplarz pracy doktorskiej składającej się dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła w wersji drukowanej i elektronicznej
3. 1 egzemplarz dokumentacji dorobku mgr Martyny Pastuszki

Tryb przeprowadzenia czynności na posiedzeniu Rady Wydziału 29 czerwca 2015 roku, oraz 2 marca 2017 był zgodny z Ustawą z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. 2014 poz. 1852 wraz z późniejszymi zmianami oraz z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3.10.2014

roku w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 2014 poz.1383). Oznacza to, że uchwały w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego Pani Martyny Pastuszki, wyznaczeniu promotora i recenzentów (w tym mojej osoby) zostały podjęte prawomocnie.

Podstawowe dane o kandydatce

Pani Martyna Pastuszka ur.15 kwietnia 1980 roku w Mikołowie

Studia

- Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (skrzypce, klasa prof. Rolanda Orlika), dyplom z oceną bardzo dobrą, 2004 r.

Kursy interpretacji Muzyki Dawnej

2014.05 Warsztaty nt. Barokowej muzyki tanecznej – Paul o’Dette – AM w Katowicach

2002.08 Barock Week Oxford

2002.08 Cambridge Early Music Summer School – Judy Tarling, Peter Holman

2001.08 Cambridge Early Music Summer School – Judy Tarling, Peter Holman

2000.07 International Early Music Courses Wilanow, Warsaw – Simon Standage

Praca

Od 2007 roku – Akademia Muzyczna im. K. Szymanowskiego w Katowicach – asystent

Dorobek artystyczny

Pani Martyna Pastuszka jest niewątpliwie jedną z czołowych postaci w gronie wykonawców muzyki dawnej w Polsce, a Jej dokumentacja pracy artystycznej wyraźnie to potwierdza, przedstawiając niezwykle bogatą i różnorodną działalność zarówno w sferze solistycznej jak i kameralnej. Koncertowała w bardzo znaczących ośrodkach muzycznych i prestiżowych salach koncertowych jak: Bozar-Bruksela, Mozarteum Salzburg, Wiener Konzerthaus, Centro Nacional de Musica Madrid, Die Glocke-Bremen, Filharmonia Krakowska, Teatro Manzoni, Opera Lille, Koelner Philharmonie, Theatre des Champs Elysee, Vredenburg Utrecht, Koncerthuset Kopenhaga, Narodowa Sala Koncertowa Budapeszt, Theatre du Casino Barriere de Deauville, Real Monasterio de San Lorenzo de El Escorial Opera Monte Carlo.

Brała udział w wielu festiwalach: Musikfest Bremen, Klara Festival Bruxelles, Misteria Paschalia Kraków, Bologna Festival XXXII Adizione, Budapesti Tavaszi Fesztival, Festival Saint-Denis, Festival d’Aix en Provence.

Współpracowała z wybitnymi osobowościami świata muzycznego jak m.in. Hidemi Suzuki, Kati Debretzeni, Dan Laurin, Daniel Sepec, Maria Keohane, Bathold Kuijken, Eduardo Lopez Banzo, Martin Gester, Alexis Kossenko, Salome Haller, Guido Balestracci, David Plantier, Iestyn Davies,

Helen Schmitt, Sabine Devielhe, Diana Damrau.

Dorobek fonograficzny Pani Martynty Pastuszki to ponad 20 płyt CD i DVD.

Przedstawione w dokumentacji recenzje są bardzo pozytywne, wręcz entuzjastyczne – podkreślają duże umiejętności instrumentalne Doktorantki, jej instynkt muzyczny, charyzmatyczną osobowość, kreatywność i kompetencje prymariusza, realizującego swoją wizję artystyczną.

Poza działalnością koncertową Doktorantka prowadzi bogatą działalność naukowo-dydaktyczną, biorąc czynny udział w sesjach naukowych, dotyczących różnorodnych aspektów wykonawstwa historycznego (m.in. na temat sztuki transkrypcji dzieł Bacha, rozwoju kameralistyki w aspekcie historycznym, artykulacji i frazowania barokowego oraz tańców historycznych). Oprócz wykładów Kandydatka prowadziła też lekcje mistrzowskie, a także propagujące historyczne praktyki wykonawcze, prezentacje instrumentalne.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Martynty Pastuszki pod tytułem „ **Analiza stylistyczna, formalna i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogla (...-c.a. 1750)** ” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu dzieła, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne obejmuje prezentację następujących utworów:

Gasparo Visconti – Sonata op.1 nr 7

Johann Friedrich Schreyfogel – Koncert skrzypcowy c-moll

Tomaso Albinoni – Sonata II e-moll T.So 27

[Johann Friedrich Schreyfogel] – Sonata IV g-moll

Nagrania zrealizowano: 13.03.2017, 18.03.2017 roku

Miejsce nagrania: Fortepianarium w Zabrze

Reżyser nagrania: Grzegorz Stec

Współwykonawcami dzieła artystycznego są:

Marcin Świątkiewicz – klawesyn

Adam Pastuszka , Violetta Szopa-Tomczyk – skrzypce

Dymitr Olszewski – altówka

Bartosz Kokosza – wiolonczela

Dzieło artystyczne przedstawione w ramach niniejszej pracy doktorskiej prezentuje wybór utworów Johanna Friedricha Schreyfögla, oraz sonaty Tomaso Albinioniego i Gasparo Viscontiego. Są to dzieła wyselekcjonowane z większego materiału fonograficznego, reprezentatywne dla określenia indywidualności i specyfiki twórczości Schreyfögla w odniesieniu do szerokiego kontekstu historycznego.

Interpretacja tych dzieł zaproponowana przez Panią Martynę Pastuszkę jest przemyślana i świetnie osadzona w realiach stylistycznych. Jak sama Doktoranka nadmienia w dysertacji – Jej celem było dostarczenie informacji nie tylko o twórczości Schreyfögla, ale też o jego inspiracjach muzycznych. Prezentowane dzieło artystyczne jest egzemplifikacją tego stwierdzenia – posiada rozpoznawalny zamysł przeprowadzenia założeń koncepcji badawczej. Wykonania prezentowane w ramach dzieła artystycznego są niezwykle interesujące pod względem zastosowania szeroko pojmowanych środków instrumentalnych oraz niuansów brzmieniowych, wynikających z proponowanej obsady wykonawczej.

Pani Martyna Pastuszka prezentuje bardzo dobrą technikę wiolinistyczną we wszystkich jej aspektach: nieskazitelną intonację, piękny dźwięk, technikę akordową, dwudźwiękową, biegłość w wysokich pozycjach, zróżnicowaną i artystycznie wyrafinowaną technikę smyczkową (arpeggiando, ondeggiando, bariolage). Dzieło artystyczne wykazuje głęboką kompetencję w zakresie zdobnictwa i improwizacji, potwierdzając nie tylko wiedzę, ale też potrzebę tworzenia indywidualnego języka wypowiedzi. Piękna, giętka fraza, wyraźnie wyczuwalna świadomość harmoniczna, swobodne części recytatywne, spójnie prowadzona polifonia, a jednocześnie bardzo jasne odniesienia retoryczne - współgrają z analitycznym opisem dzieła.

Niewątpliwym walorem pracy jest dołączenie nagrań dodatkowych, obejmujących wykonanie wszystkich dzieł skrzypcowych Johanna Friedricha Schreyfögla, oraz utworów współczesnych mu kompozytorów, mogących stanowić domniemaną inspirację dla twórcy. Nagranie sonaty IV g-moll w dwóch wersjach stylistycznych daje przykład swobody jaką Doktorantka dysponuje w poruszaniu się w różnych gatunkach i stylach, ale też jest wyrazem przenikliwości badawczej w zakresie poszukiwań i kreowania świadomej interpretacji.

W swojej dysertacji Pani Martyna Pastuszka umieszcza stwierdzenie, że „...muzyk dojrzały to ten, który nie waha się spleść doskonałych wzorców ze swoją wyobraźnią i muzykalnością”. Z pewnością cytat ten można odnieść bezpośrednio do znakomitych, dojrzałych artystycznie interpretacji utworów zawartych w dziele artystycznym.

Na szczególną uwagę zasługuje również wykonanie partii instrumentalnych przez muzyków towarzyszących Doktorantce w nagraniu (A.Pastuszka, V.Szopa-Tomczyk, D.Olszewski, B.Kokosza), ze szczególnym uwzględnieniem świetnej realizacji partii continuo przez p.Marcina Świątkiewicza.

Opis dzieła artystycznego stanowi integralną część pracy doktorskiej. W poszczególnych rozdziałach Doktorantka omawia kolejno aspekty związane z sytuacją muzyczną dworu w Dreźnie w pierwszej połowie XVIII wieku i działających tam zespołów orkiestrowych. Następnie przedstawia postać Johanna Friedricha Schreyfögla i analizuje jego twórczość skrzypcową w kontekście historycznym, stylistycznym i idiomatycznym. Autorka przybliży konteksty formalne analizowanych dzieł, odnosi się do szeroko pojętych porównań stylistycznych i ewentualnych inspiracji. We wszystkich aspektach opiera się na tekstach źródłowych i badaniach własnych

przeprowadzonych na podstawie materiałów dostępnych w zbiorach Sächsische Landesbibliothek – Staats- und Universitätsbibliothek Dresden.

Układ pracy jest bardzo przejrzysty, przemyślany i doskonale odzwierciedla metodologię i logikę badawczą Doktorantki. Szczegółowe analizy poparte są przykładami, które oprócz materiału nutowego zawierają zapisy graficzne ścieżki dźwiękowej nagranych utworów, dające rzadko spotykaną możliwość spojrzenia na analizowane dzieła z punktu widzenia akustyki. Poza omówioną powyżej wartością artystyczną dzieła, mamy do czynienia w bardzo cenną pracą badawczą, przywracającą wykonawcom spuściznę kompozytorską Schreyfogla. Należy z całą stanowczością stwierdzić, że działania badawcze, których wyniki są opublikowane w niniejszej dysertacji w postaci edycji nutowych, nie byłyby możliwe, gdyby nie duże doświadczenie artystyczne Doktorantki. Tak adekwatna stylistycznie i świadoma rekonstrukcja dzieł Johanna Friedricha Schreyfogla pozwala na jednoznacznie wysoką ocenę predyspozycji naukowo-badawczych Pani Martyny Pastuszki, a także jej intuicji instrumentalnej. Doktorantka w bardzo świadomy sposób uzasadnia swoje wybory interpretacyjne, opisując stosowaną artykulację, sposoby smyczkowania, wybór tempa, czy ornamentacji. Moje jedyne zastrzeżenie w opisie rozwiązań zdobniczych budzi użycie przez Doktorantkę terminu „tierce coul  ” w analizie Sonaty e-moll, cz.II.

W moim przekonaniu wykonanie „coul  ” w obrębie interwału tercji nie jest tożsame z określeniem „tierce coul  ”, które w tabelach ozdobników zarezerwowane jest do oznaczenia tercji występującej we współbrzmieniu wertykalnym, z zaznaczonym wypełnieniem. W przytaczanym przykładzie problemem jest tylko kwestia nomenklatury, ponieważ sam efekt artystyczny nie budzi najmniejszych wątpliwości. Zagranie port de voix, które zabiera czas z nuty poprzedzającej, jest bardzo dobrym rozwiązaniem, dodającym śpiewności i miękkości frazie i ten efekt został osiągnięty. Takie antycypujące wykonanie przednutki jest bardzo często utożsamiane ze specyfiką stylu francuskiego i opisywane w wielu traktatach z epoki (M.Saint-Lambert, Étienne Louli  ). W przytoczonym przykładzie bardziej adekwatnym byłoby jednak określenie “coul  ” jako rodzaj port de voix (ang. slide), ewentualnie “demy port de voix” (chociaż dyskusyjne może być umiejscowienie tego ozdobnika w przedtackie) . Należy nadmienić, że zarówno wykonanie jak i nazewnictwo ornamentów (szczególnie w zakresie różnorodności występowania i realizacji ozdobników z grupy “port de voix”) jest bardzo często przedmiotem wątpliwości i może powodowa   rozbie  no   zarówno w nazewnictwie jak i interpretacji.

Rozpatrując stron   edytorską pracy – jest ona poprawna, z niewielkimi uchybieniami (nieliczne b  dny literowe, brak kluczy i oznaczeń taktów w częsci przyk  d  w muzycznych), które w żaden sposób nie wpy  waj   na zawarto   merytoryczną dysertacji.

Cała praca z du   doz   kompetencji odpowiada na zadane w koncepcji doktorskiej pytania badawcze i może stanowiąc inspiracj   dla wykonawców, sięgających po wirtuozowską literatur   skrzypcową XVIII wieku.

Konkluzja

W swojej pracy doktorskiej „ Analiza stylistyczna, formalna i idiomatyczna twórczości Johanna Friedricha Schreyfogla (...-c.a. 1750) ” Pani Martyna Pastuszka przedstawia efekty

swoich wieloletnich badań nad muzyką dworu drezdeńskiego w XVIII wieku i funkcjonującą tam literaturą skrzypcową. Swoją uwagę ogniskuje na przybliżeniu twórczości i sylwetki mało znanego kompozytora niemieckiego - Johanna Friedricha Schreyfogle. Po dokonaniu wnikliwych badań - analiz deskryptywnych i porównawczych - kwalifikuje twórczość tego kompozytora w obrębie uniwersalnego stylu niemieckiego ze szczególnym uwzględnieniem wpływów włoskich. Całość pracy doktorskiej tzn. dzieło artystyczne (którego walory artystyczne oceniam bardzo wysoko) oraz interesująca dysertacja doktorska, jest dodatkowo wzbogacona o aneks, zawierający współczesną edycję nutową sonat i koncertów Schreyfogle w postaci kompletnych partytur.

Biorąc powyższe pod uwagę z satysfakcją stwierdzam, że Pani Martyna Pastuszka wykazała umiejętności niezbędne do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej i artystycznej.

Stwierdzam też, że tym samym spełniła wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zm.) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora sztuki.

Pracę przyjmuję bez zastrzeżeń.

dr hab. Maria Banaszekiewicz – Bryła, prof.AM

